

KIRGIZİSTANDA GÜNLÜK NOT VERME YÖNTEMİNİN ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ*

Yrd. Doç. Dr. Asım ARI

Kırğızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Bişkek/KIRGIZİSTAN

Özet

Öğrenci başarısını ölçmek için her derse ait ölçme değerlendirme yapılır. Kırgızistan'da öğrenci başarısını değerlendirmek için günlük değerlendirme yöntemi uygulanmaktadır. Bu yöntem Sovyetler Birliği zamanında beri uygulanmaktadır. Öğretmenlerin journal adı verilen defterleri vardır. Öğretmenler her ders sonunda birkaç öğrenciyi sözlü olarak sınav ederler ve öğrenci notunu bu deftere yazarlar. Her dersin öğretmeni bu defteri derse götürmesi zorunludur.

Araştırma, öğrenciye günlük not verme yönteminin öğrenci başarısına etkisini tespit etmek amacıyla Kırgızistan'da yapılmıştır. Çalışmanın modeli, deneysel çalışmadır. Bu çalışma yedinci sınıflarda (14 yaş grubu) coğrafya dersinde yapılmıştır. İki ay süresince (ocak-şubat 2007) her iki sınıfa da aynı şekilde ders işlenmiştir. Uygulama süresince sınıflar birbirinden haberdar edilmemiştir. Öğretmen 7-G sınıfında 3-5 öğrenciye journal defterine günlük not vermiştir. Diğer sınıfa (7-G) jurnal defterine hiç not verilmemiştir. İki sınıf arasında tek fark "günlük not verilmesi" olmuştur. Böylelikle, günlük not vermenin öğrenci başarısına etkisi ölçülmeye çalışılmıştır.

Elde edilen veriler bilgisayara kaydedilmiş ve istatistiki çözümler için SPSS programından yararlanılmıştır. Elde edilen verilerin değerlendirilmesinde aritmetik ortalama hesaplanmıştır. Gruplar arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı t testi ile incelenmiştir. Sonuç olarak, iki öğrenci grubunun arasında fark bulunamamıştır. Diğer bir ifadeyle, journal defterine günlük not verme yöntemi öğrencilerin coğrafya dersi başarılarında etkisi bulunamamıştır.

Anahtar Kelimeler: Değerlendirme, Günlük Not Verme Yöntemi, Öğrenci Başarısı, Kırgızistan Okulları.

THE EFFECTS OF THE DAILY EVALUATION PROCESS ON STUDENT ACHIEVEMENT IN KYRGYZISTAN

Abstract

To assess the student achievement, an evaluation process is necessary. In the Kyrgyz Republic, a daily evaluation process is used to assess the student achievement level. This evaluation process has been used since the Soviets era. Teachers have a notebook called as journal. Teachers at the end of each class session

* 16.Eğitim Bilimleri Kongresinde (2007) sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

examine a few students orally and write their grades in the journal notebook. Each teacher has to carry this journal notebook always with them in the class.

This research is conducted to evaluate the effectiveness of the daily evaluation process in the Kyrgyz Republic. This research is an experimental study in its nature. The research is conducted seventh grade (14 years of age) in the geography course. During two months, in each classroom same subjects were taught. During the experiment each classroom did not have relations what so ever. In first classroom (7-G), teacher at the end of each class session examined a few students orally and written their grades in the journal notebook. In second classroom (7-V), teacher at the end of each class session did not examine a few students orally. The basic difference between two classrooms is only daily evaluation. For that reason, the effects of the daily evaluation process on student achievement are to be measured.

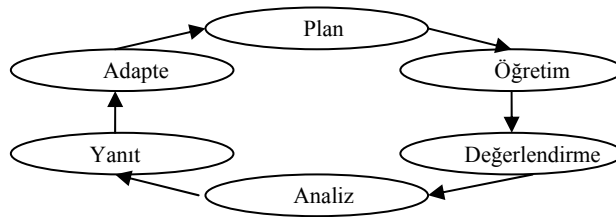
The information gathered was recorded, and the statistical analyses were done through SPSS programme on the computer. Mean were calculated in the evaluation of the information. Descriptive statistics and t tests were used to analyze the data. As a result no difference was found between two groups of students. On the other hand, the effects of the daily evaluation on student achievement aren't to be found in the geography course.

Key Words: Evaluation, Daily Evaluation Process, Student Achievement, Kyrgyz Schools.

Giriş

Değerlendirme bir süreçtir, öğretimin bir parçasıdır ve öğretim sürecinde öğrencilerin öğretim programındaki hedeflere ne derece ulaştığını belirlenmesi işidir. Değerlendirme bilgilerinin biçimlendirme ve düzey belirleme gibi farklı kullanımları vardır. Değerlendirmenin başlıca amaçlarından biri, öğrenmeyi ve öğretimi geliştirmektir. Bu gelişme de, öğretim süreciyle ilgili zamanında, yeterli ve sistematik sağlanan geribildirim ile gerçekleşir (Serban, 2004:22; Harlen, 2005: 207). Öğretim sonunda değerlendirme, öğretim etkinliklerinin öğrenci davranışlarında oluşturduğu değişikliğin ölçülmesi ve yorumlanması amacıyla yapılır. Öğrenci performansı ya belirlenen kriterlerle ya da normlarla karşılaştırılır. Öğrenci başarısı, değerlendirmeye odak teşkil eder. Değerlendirme sonunda, tüm öğretim unsurları için geribildirim sağlanır ve nitelikli geribildirim öğrenme için genellikle en önemli faktörlerdendir (Gözütok, 2000:179; Biggs, 2001: 6; Eraut, 2004: 803). Rouseff-Baker ve Holm (2004:31) öğretim sürecinde değerlendirmenin yerini aşağıdaki Şekil 1'deki gibi şematize etmektedir.

Şekil 1. Değerlendirmenin Öğretim Sürecindeki Yeri

Sınıftaki değerlendirmenin kalitesi düştüğünde, öğretimin etkililiği de zayıflar. Öğretmenleri değerlendirme konusunda yeterli bilgi ve beceri ile donatmazsak, sağlıklı bir değerlendirme yapılmasından bahsedemeyiz. Bu durumda, değerlendirme öğretime katkı sağlayacağı yerde, öğrenciye incinme, korkutma, kaygı ve stres vermektense gidemez (Stiggings, 1999: 26). Değerlendirme geçerli ve güvenilir olmalıdır. Öğretmenin bu konudaki sorumluluğu, öğrencinin başarısını belirtecek davranışları iyi seçmesi, ölçme araçlarını geliştirmesi, uygulaması, sonuçları iyi yorumlamasıdır (Küçükahmet, 2005: 201).

Değişik amaçlar için çok çeşitli değerlendirme türleri vardır. Birçok farklı formda öğretimde değerlendirme yapmak mümkündür; geleneksel yazılı-sözlü sınavlar, objektif testler, açık kitap, grup değerlendirme, portföy, proje ile değerlendirme, problem çözme görevleri vb. (Sönmez, 1999: 333; Vos, 2000: 228). Kırgızistan'da öğretimi ölçme-değerlendirme amacıyla farklı bir yöntem daha kullanılmaktadır. Bu yöntem "jurnal defterine öğrenciye günlük not verilerek" gerçekleşir.

Jurnal defterine öğrenciye günlük not verme, Kırgızistanda yeni bir uygulama değildir. Sovyetler Birliği içinde yer aldığı dönemden kalmaz. Kırgızistan 1991 yılında bağımsızlığını kazanmasıyla birlikte, ülkede yenileşme hareketleri başlamış, bu kapsamda eğitim alanında da reformlara gidilmiştir. 1992 yılında eğitim reformu kanunu kabul edilmiş ve ilerleyen yıllarda bunu yeni reformlar izlemiştir (The Ministry of Education and Cultures, 2001; Rysaliev ve İbraeva, 1999:1). Ancak, eğitimle ilgili birçok temel unsur hala o dönemden kalmaz.

Eğitimle yetkili olarak, "Kırgız Cumhuriyeti Eğitim ve Kültür Bakanlığı" vardır. Resmi dil, Rusça ve Kırgızca'dır. Ancak, başkent Bişkek'teki okulların büyük bir kısmı Rusça eğitim vermektedir (Özdemir, 2001:93). Kırgızistan'da zorunlu eğitim 11 yıl olup, 7-18 yaş dönemini kapsar. Eğitim, devlete ait kurumlarda ücretsizdir. Zorunlu eğitim üç basamaktan oluşmaktadır. Bunun ilk dört yılı ilkokul, sonraki beş yılı (5-9. sınıf) temel ortaöğretim, son iki yılı (10. ve 11. sınıf) tam ortaöğretimdir. Öğrenciler eğitimlerini 11 yıl süresince aynı okul çatısı altında alabilirler ya da 9. sınıftan sonra meslek okullarına giderek tam orta öğretimlerini burada tamamlayabilirler (Özdemir ve Yalın, 2002: 66-67; Alimbekov, 2001: 14). Ders yılı dört çeyrekte ve iki yarıyıldan oluşur. Çeyrekler arasında bir hafta, yarıyıl arasında 10 gün tatil vardır. I. ve II. çeyrek birinci yarıyılı, III. ve IV. çeyrek ikinci yarıyılı oluşturur. Yaz tatili üç aydır.

Okullarda yasal olarak sınıfta kalma olmasına rağmen uygulamada hiç sınıfta kalınmamaktadır. Derslerde günlük not verilme ve dönem sonu değerlendirmeleri vardır. Öğretmenin öğrencilere günlük not verdiği her sınıfa ait "Journal" adı verilen sınıf defteri vardır. Tüm derslere ait bilgiler bu defterde yer alır. Her dersin öğretmenin bu defteri derse götürmesi ve defterin kendi dersine ait bölümlerini doldurması gerekir. Öğretmen, ders sonunda 4-5 öğrenciye işlediği konularla ilgili sözlü soru sorar ve bu öğrencilere journal defterine not verir. Dönem içinde öğrenciler sınav yapılmaz. Dönem sonu kontrolleri vardır. Journal defterine verilen notlarla birlikte dönem sonu kontrolleri öğrencinin o döneme ait geçme notunun belirlenmesinde kullanılır. Aşağıdaki Şekil 2'de bir "journal" defterinin öğrencilere günlük not verildiği sayfası görülmektedir.

Şekil 2. “Jurnal” Defterinin Günlük Not Verilen Sayfasına Örnek

		Сабактын аты Наименование предмета		Türk Dili									
		Айы, числосу Месяц, число		Eylül - Ekim									
Катар № № п. п.	Окуучунун фамилиясы жана аты Фамилия и имя учащегося	6	7	13	14	20	21	27	28	4			
1	Alibekulu Ilyas				4								
2	Ibraimov Cingiz						4						
3	Ibraimov Elgiz						4						
4	Karkeev Adilet		5								5		
5	Kudrailev Maleke				5								
6	Niyozbekov Caldasbek			5					5				
7	Ozcan Okan						4						

Yukarda görülen jurnal defteri sayfası, bir Kırgız okulunda seçmeli olan Türkçe Dil dersine aittir. Öğrencilerin eylül ve ekim aylarına ait notları vardır. Sol sütunda öğrencilerin adları, sağ sütunlarda eylül ayı içinde Türkçe Dil dersinin verildiği günler ve bu günlerde öğrencilere verilen notlar görülmektedir. Öğretmen her gün 4-5 öğrenciye not vermiştir. Kırgız eğitim sisteminde öğretmenlerin her derste 4-5 öğrenciye not vermesi zorunludur. Bu notların ortalaması, dönem ve yıl sonu öğrenci başarılarının belirlenmesinde kullanılır.

Journal defterine öğrenciye günlük not verme uygulaması, bir tür ders sonunda yapılan quizlere benzemektedir. Kırgızistan okullarında her ders sonu yapılması zorunlu olan bu uygulamanın öğretimde yeri nedir? Öğrenci başarısına katkısı var mıdır? Bu çalışmada, bu sorulara cevap aranmıştır.

Yöntem

Amaç ve model: Araştırma, Kırgızistan okullarında uygulanan “journal defterine öğrenciye günlük not verme yönteminin” öğrenci başarısına etkisini tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda, yöntemin uygulandığı grup ile uygulanmayan grup öğrencilerinin başarı notları karşılaştırılarak: Bu uygulamanın öğrenci başarısına etkisi var mıdır? Etkisi var ise bu etki olumlu ya da olumsuz mudur? Sorularına cevap aranmıştır. Çalışmanın modeli, deneysel çalışmadır.

Veri toplama: Bu çalışma yedinci sınıflarda (14 yaş grubu) yapılmıştır. Çalışma için izin alınan okulda sadece coğrafya ve matematik dersi öğretmenleri uygulamaya yardımcı olmayı kabul etmiştir. Matematik öğretmenin yeterli sayıda paralel sınıfı olmadığından, uygulama dışı kalmıştır. Coğrafya öğretmenin dört tane 7. sınıfa dersi vardır. Bu nedenle 7. sınıflar çalışma için seçilmiştir. Çalışma öncesinde bu dört sınıfa seviye tespit sınavı uygulanmıştır. Bu sınav sonucunda bir birine en yakın not ortalamasına sahip iki sınıf (7-G ve 7-V) uygulama için seçilmiştir. Böylelikle birbirine en yakın denklikte başarı ve feedbeke sahip iki sınıf seçilmi sağlanmıştır. Ayrıca, bu iki sınıfın öğrenci sayıları, kız-erkek dağılımları da bir birine oldukça yakındır. Uygulama öncesi öğretmene çalışma hakkında seminer verilmiştir. Okul programına uygun olarak 2007 ocak-şubat aylarında işlenecek konuyla ilgili 25 soruluk coğrafya testi geliştirilmiştir. İki ay süresince her iki sınıfa da öğretmen aynı şekilde ders işlemeye özen göstermiştir. Uygulama süresince sınıflar birbirinden haberdar edilmemiştir.

Öğretmen 7-G sınıfına iki ay süresince öğrencilere journal defterine günlük not vermiştir. 7-G sınıfına iki ay süresince jurnal defterine hiç not verilmemiştir. Öğretim sürecinde, iki sınıf arasında tek fark “günlük not verilme/verilmeme durumu” olmuştur. Böylelikle,

günlük not verilmenin öğrenci başarısına etkisi ölçülmeye çalışılmıştır. Dönem sonu kontrolleri de bittikten sonra, öğrencilere hazırlanan test uygulanmıştır.

Verilerin analizi: Elde edilen veriler bilgisayara kaydedilmiş ve istatistiki çözümler için SPSS programından yararlanılmıştır. Elde edilen verilerin değerlendirilmesi için aritmetik ortalama hesaplanmıştır. Gruplar arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı t testi ile incelenmiştir. Bütün karşılaştırmalar, .05 anlamlılık düzeyinde test edilmiştir. Her iki sınıfın aldığı notlar karşılaştırılarak journal defterine günlük not verme yönteminin öğrenci başarısına etkisi tespit edilmeye çalışılmıştır.

Bulgular

Journal defterine öğrenciye günlük not verme yönteminin öğrenci başarısına etkisini belirlemeye yönelik analizler aşağıda toplolar halinde verilmiştir. Tablo 1’de sınıflar karşılaştırılmıştır.

Tablo 1. Jurnal Defterine Günlük Not Verileme Durumuna Göre Sınıfların Başarı Testi Bağımsız “t” Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss	t	Sd	P
7-G	22	86.36	6.49			
7-V	23	85.57	8.33	-.357	43	.723
Toplam	45	85.96	7.42			

7-G sınıfı: Journal defterine öğrenciye günlük not verilen sınıf.

7-V sınıfı: Journal defterine öğrenciye günlük not verilmeyen sınıf.

Journal defterine günlük not verilen ile verilmeyen öğrencilerin başarı notları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız t testi sonucuna göre, sınıfların başarı notları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır [$t_{(43)} = -.357, p > .05$]. Görüldüğü gibi journal defterine öğrenciye günlük not verilen ile verilmeyen öğrencilerin başarı notları arasında anlamlı bir fark yoktur. Öğrencilerin başarı notları ortalamasını incelediğimizde, 7-G sınıfının başarı notu ortalaması 86.36 ve 7-V sınıfının başarı notu ortalaması 85.57 olduğu görülmektedir. Her iki sınıfın başarı notları ortalaması birbirine çok yakın olup aradaki fark sadece 0.79 olmuştur.

Journal defterine öğrenciye günlük not verme yönteminin etkililiğinin, öğrenci cinsiyetine göre farklılaşıp farklılaşmadığına da bakılmıştır. Bununla ilgili veriler Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Öğrenci Cinsiyetine Göre Başarı Testi Bağımsız “t” Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss	t	Sd	P
Kız	7-G	12	85.67	6.71			
	7-V	13	87.38	6.70	.640	23	.528
	Toplam	25	86.56	6.62			
Erkek	7-G	10	87.20	6.48			
	7-V	15	84.27	8.88	-.896	23	.380
	Toplam	20	85.20	8.42			

7-G sınıfı: Journal defterine öğrenciye günlük not verilen sınıf.

7-V sınıfı: Journal defterine öğrenciye günlük not verilmeyen sınıf.

Journal defterine günlük not verilen ile verilmeyen kız öğrencilerin başarı notları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır [$t_{(23)} = ,640, p>0,05$]. Kız öğrencilerin başarı notları ortalamasını incelediğimizde, 7-G sınıfının başarı notu ortalaması 85.67 ve 7-V sınıfının başarı notu ortalaması 87.38 olduğu görülmektedir. Journal defterine günlük not verilme durumuna göre kız öğrencilerin başarı notları ortalaması arasında 1.71 puanlık fark oluşmuştur.

Journal defterine günlük not verilen ile verilmeyen erkek öğrencilerin de başarı notları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır [$t_{(23)} = -,896, p>0,05$]. Erkek öğrencilerin başarı notları ortalaması ise 7-G sınıfında 87.20 ve 7-V sınıfında 84.27 puan olmuştur. Coğrafya dersinde öğrencilerin başarı notları ortalaması arasında 2.93 puanlık fark doğmuştur.

Cinsiyete göre başarı notları arasında hem anlamlı bir fark oluşmamış, hem de ortalamalar arasındaki oran çok küçüktür. Ancak, erkek öğrencilerin başarı notları arasında biraz daha fazla fark gerçekleşmiştir. Diğer taraftan, journal defterine günlük not verilen erkek öğrencilerin not ortalamaları verilmeyen erkek öğrencilerden fazlayken; journal defterine günlük not verilmeyen kız öğrencilerin not ortalamaları verilen kız öğrencilerden fazla gerçekleşmiştir. Bu durumda diyebiliriz ki, journal defterine günlük not verilmesi çok fazla etkili olmamakla birlikte, erkek öğrencilerde başarı notuna kısmen etkilemiştir.

Sonuç ve Tartışma

Gosch (2006) ders sonlarında yapılan quizlerin, öğrenmeye olumlu yönde katkı sağladığını belirtmektedir. Kırgızistan'da journal defterine öğrenciye günlük not verme yönteminin benzer şekilde katkı sağlaması beklenebilir. Ancak yapılan bu çalışmada ise, journal defterine günlük not verilen ile verilmeyen öğrencilerin başarı notları arasında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Öğrencilerin coğrafya dersi başarı notları ortalaması arasındaki fark sadece 0.79 olup birbirine çok yakındır. Journal defterine öğrenciye günlük not verme yöntemi, quiz uygulaması gibi öğrencilerin başarı notunda olumlu bir katkı sağlamadığı görülmüştür.

Journal defterine öğrenciye günlük not verme yönteminin başarıya etkisi öğrenci cinsiyetine göre de karşılaştırılmıştır. Journal defterine günlük not verilen ile verilmeyen hem kız hem de erkek öğrencilerin başarı notları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Journal defterine günlük not verilme durumuna göre kız öğrencilerin başarı notları arasında 1.71 puanlık; erkek öğrencilerin başarı notları arasında 2.93 puanlık fark doğmuştur. Dolayısıyla, cinsiyete göre "journal defterine öğrenciye günlük not verme yöntemi" öğrenci başarısında etkili olmamıştır.

Sonuç olarak diyebiliriz ki, journal defterine günlük not verme yöntemi öğrencilerin coğrafya dersi başarılarında etkili olmamıştır. Günümüzde, geleneksel değerlendirme yöntemlerinin yanında öğretmenlere objektif testleri uygulamaları önerilmektedir (İbrayeva ve diğerleri, 1996:5). Bu durum uygulama sonucunu desteklemektedir.

REFERENCES

- Alimbekov, A. (2001) Kırgız Cumhuriyeti ve Eğitim Sistemi Hakkında Genel Bilgi (General Views on The Kyrgyz Republic and Education System), *Türk Yurdu* 21 (171), 13-15.
- Biggs, J. (2001) Assessment of Student Learning: Where Did We Go Wrong?, *Assessment Update*, Vol. 13, No. 6, 6-11.
- Eraut, M. (2004) A Wider Perspective on Assessment, *Medical Education*, 38, 803-804.
- Harlen, W. (2005) Teachers' Summative Practices and Assessment for Learning – Tensions and Synergies, *The Curriculum Journal*, Vol. 16, No. 2, 207-223.
- İbrayeva, N., Toktomametov, A., Mambetova, Z. (1996) *Baştağıç Bilim Berüünün Mamle-kettik Standardı (Standardization of Public Primary School Education)*, Bişkek: Çınar.
- Küçükahmet, L. (2005) *Öğretimde Planlama ve Değerlendirme*, Ankara: Nobel Yay.
- Gosch, E. (2006) Tests Help What's Learnt Stay Learnt, *The Australian*, 18.07.2006, pg.6.
- Gözütok, D. (2000) *Öğretmenliğimi Geliştiriyorum*, Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Özdemir, S. (2001) Kırgızistan'da Sosyal ve Kültürel Hayat İle İlgili Bazı İzlenimler (Some Views on Social and Cultural Life in Kyrgyzstan), *Türk Yurdu* 21 (171), 92-93.
- Özdemir, S. ve Yalın, H. İ. (2002) *Mugallimlik Kesipke Girişüü (Introduction to Teaching Profession)*, Bişkek: Manas University.
- Rouseff-Baker, F. ve Holm, A. (2004) Engaging Faculty and Students in Classroom Assessment of Learning, *New Directions For Community Colleges*, 126, 29-42.
- Rysaliev, S. D. ve İbraeva, G. (1999) *Educational Financing and Budgeting in Kyrgyzstan* (working document), Paris: UNESCO.
- Serban, A. M. (2004) Assessment of Student Learning Outcomes at the Institutional Level, *New Directions For Community Colleges*, 126, 17-27.
- Sönmez, V. (1999) Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı, Ankara: Anı.
- Stiggins, R. J. (1999) Barriers to Effective Student Assessments, *The Education Digest*, February, 25-29.
- The Ministry of Education and Cultures (2001), *The report on development of education In the period 1991-2001yy.*, Bişkek: The Ministry of Education and Cultures of the Kyrgyz Republic, <http://www.ibe.unesco.org/International/ICE/natrap/Kyrgyzstan.pdf> (28.12.2006).
- Vos, H. (2000) How to Assess for Improvement of Learning, *European Journal of Engineering Education*, Vol. 25, No. 3, 227-223.